

Meld je aan met de **QR-code**

Practopics

Praktische topics voor de huisarts

Of klik op de link in de chat rechtsboven.

Practopics

Praktische topics voor de huisarts

PROSA in de praktijk:

Meer rust voor kind, ouder en zorgverlener

Inge De Paepe

pedagogisch medewerker en PROSA coördinator ZAS Vincentius

Marijke Ysebaert

kinderarts ZAS Vincentius

ZIEKENHUIS aan
de STROOM

Wat is PROSA?

Procedurele sedatie en analgesie bij kinderen

P R @ S A

from fear to trust

van angst naar vertrouwen

van spanning naar samenwerking

rust in de onderzoekskamer

meer rust voor kind, ouder en zorgverlener

een positieve ervaring

Waarom pijn en angst vermijden?

Negatieve impact op **korte termijn**

lichamelijk discomfort, onaangenaam, stress, controleverlies, emotioneel niet gezien worden, falen procedure

Negatieve impact op **lange termijn**

stress, insomnie, vertrouwensbreuk, anticiperende angst, trauma, vermijden van toekomstige medische zorg

Kinderen bouwen **geheugen** op voor pijn

Hoe meer en vaker kinderen pijn ervaren, hoe **pijngevoeliger** ze worden en hoe **meer stress** ze ervaren tijdens medische procedures

**Angst & pijn
of
anticiperen
de angst**

**Verzet
tijdens
procedure**

**Machteloosheid
hulpverleners &
ouders**

**Procedure
dreigt te
mislukken**

DWANG

Impact op de ouder

- **Dilemma** beschermen versus genezen
- **Afhankelijke positie** t.o.v. hulpverlener
- Toename stress bij volgende procedures
- **Angst/psychotrauma**
- Verlies aan **vertrouwen**
- **Vermijden** medische zorg in toekomst (non-compliance)

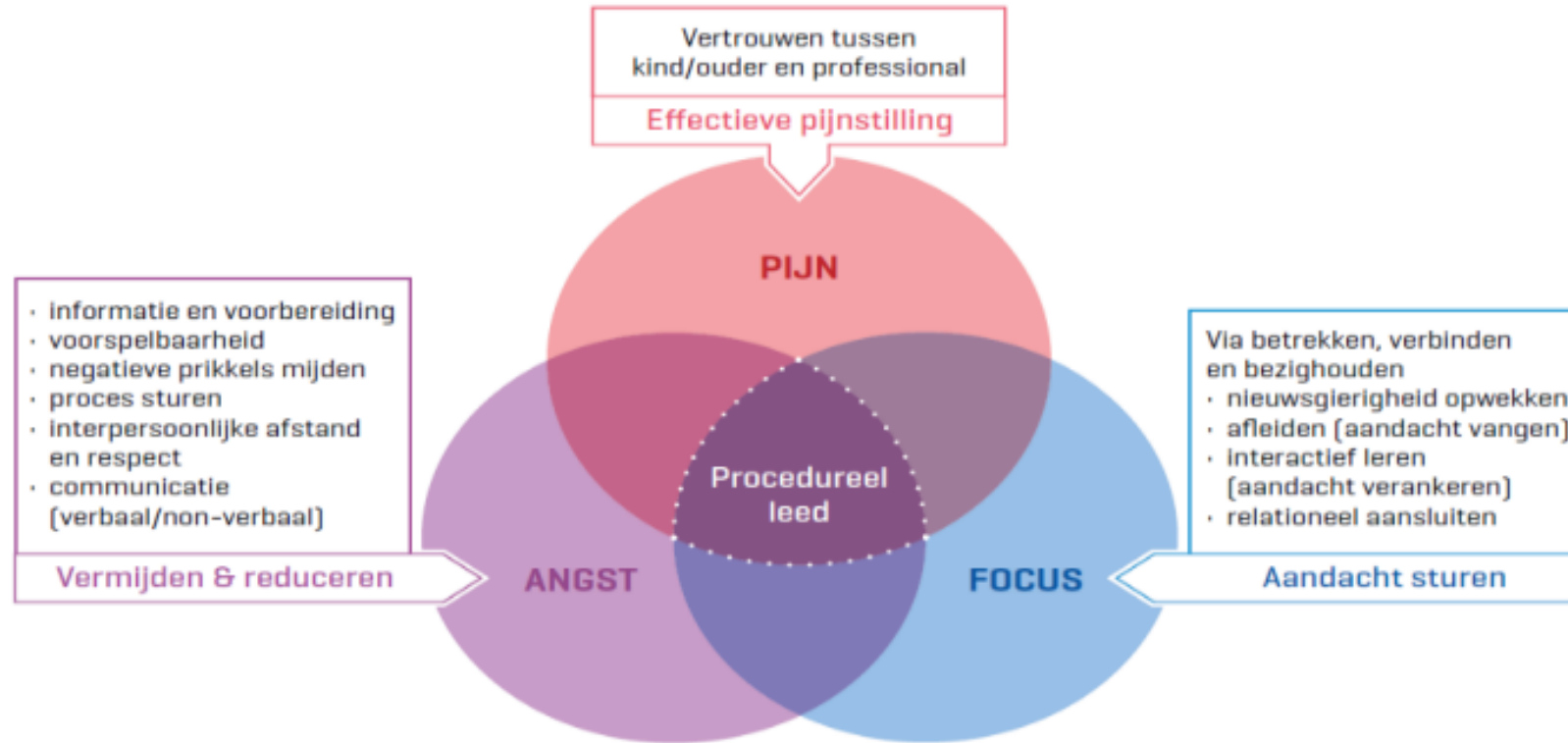
Impact op de zorgverlener

- **Paradox** tussen (noodzakelijk) medisch handelen en goede zorg
- **Taboe/normaal**
- Rechtvaardiging om procedure uit te voeren in belang van het kind
- Vaak **laatste toevlucht** om procedure uit te voeren
- Arbeidsintensieve handeling: stresserend en uitputtend

Van procedureel leed naar comfortzorg

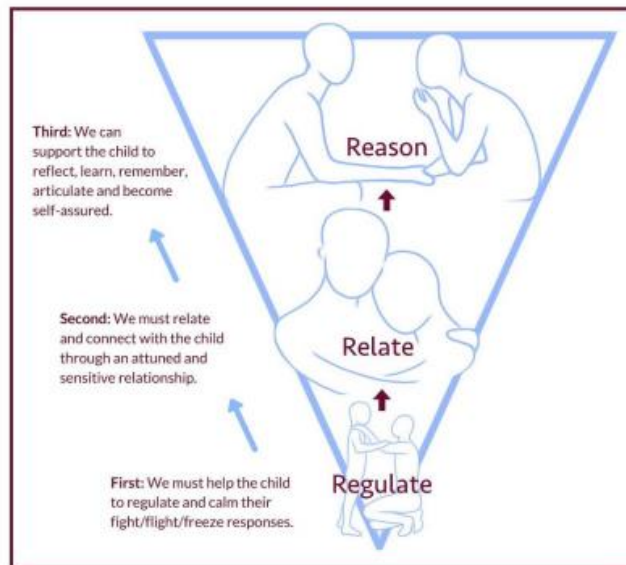

Baxter L. Common office procedures and analgesia considerations. Pediatr Clin North Am. 2013 Oct

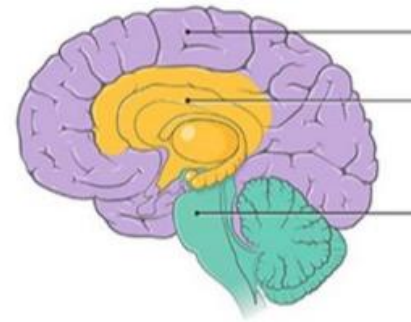
Het belang van time-out in comfortzorg

Het belang van time-out in comfortzorg

3R Model Bruce Perry

Heading straight for the 'reasoning' part of the brain with an expectation of learning, will not work so well if the child is dysregulated and disconnected from others.

Redeneren (Communiceren / voorbereiden / informeren / plan op maat)

Relatie / Relateren (Contact maken, verbinden, erkennen en valideren van gevoelens)
"I see you"

Reguleren (Kalmeren/troosten, time out)

Perry, B. D., & Ablon, J. S. (2019). CPS as a neurodevelopmentally sensitive and traumainformed approach. In A. Pollastri, J. Ablon, & M. Hone (Eds.), Collaborative problemsolving: An evidence-based approach to implementation and practice (pp. 15-32).

Toolbox

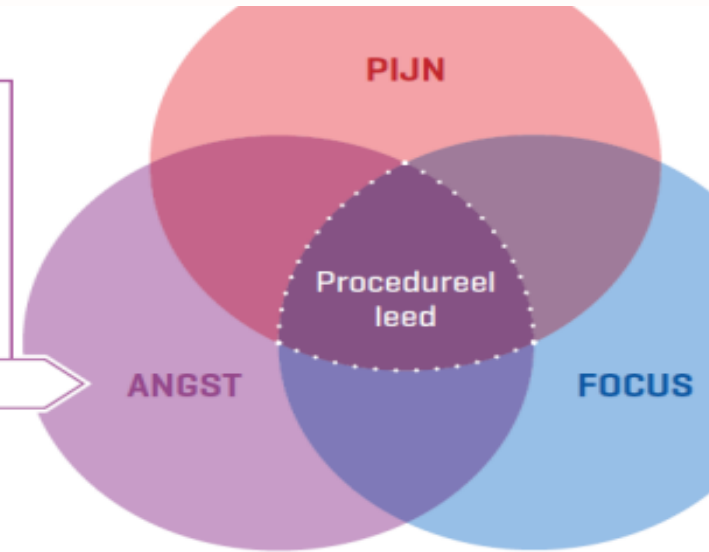

Angst

- informatie en voorbereiding
- voorspelbaarheid
- negatieve prikkels mijden
- proces sturen
- interpersoonlijke afstand en respect
- communicatie [verbaal/non-verbaal]

Vermijden & reduceren

De kracht van positief taalgebruik

- Vermijden van woorden met negatieve bijklank, zoals 'pijn' en 'bang'
- Negatie van een negatief woord werkt niet
 - 'je moet niet bang zijn' creëert onbedoeld een negatief verwachtingspatroon
- Zeggen wat het kind niet mag of kan doen, maakt het bijna onvermijdelijk om dit wel te doen, je kan beter zeggen wat het kind wél kan doen
- Geef een keuze waar mogelijk
- Geen geen keuze als keuze niet mogelijk is

Enkele concrete voorbeelden

Niet bewegen!

Kan jij zo stil liggen als een standbeeld?
Als jij goed stil ligt, dan kan ik heel goed onderzoeken

Wil je op de tafel gaan zitten?

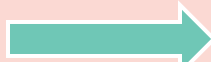
Toon eens hoe goed jij kan klimmen, klim maar op de tafel.
Wil je op de tafel klimmen langs het trapje of ...?
Wil je op schoot bij mama of op de tafel?

Mag ik eens in je oor kijken?

Zullen we eens in de oren van mama/beer kijken?
Kijken we eerst in je linker- of in je rechteroor?

Je moet niet bang zijn

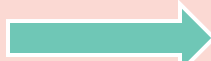
We gaan goed voor je zorgen
We gaan dit samen doen
Ik vertel alles wat ik doe

Ik ga nu de prik klaarmaken

Was het fijn op school vandaag? Wat ga je nog doen vandaag?

Het zal geen pijn doen

Als jij je hoofdje stil houdt kan ik goed in je oren kijken
Dit kan een beetje kriebelen
Dit kan wat koud zijn
Vertel me straks maar wat je gevoeld hebt

Sfeer en positie

- Rustig kabinet, gedimde lichten
- Projectie op muur (tekening, sterrenhemel), mobiel aan plafond,...
- Zachte, lage stem, neuriën
- Trage handelingen
- Materiaal niet in het zicht klaarleggen of klaarmaken
- Op schoot bij ouder/ouder in nabijheid / ingebakerd
- Groter kind laten kiezen uit liggen of zitten

Informeren

- Bij grotere kinderen
- Bij het kind dat aangeeft informatie nodig te hebben
- Kind in eigen kracht zetten
- Verwachtingen uitspreken en ruimte laten voor eigen inbreng

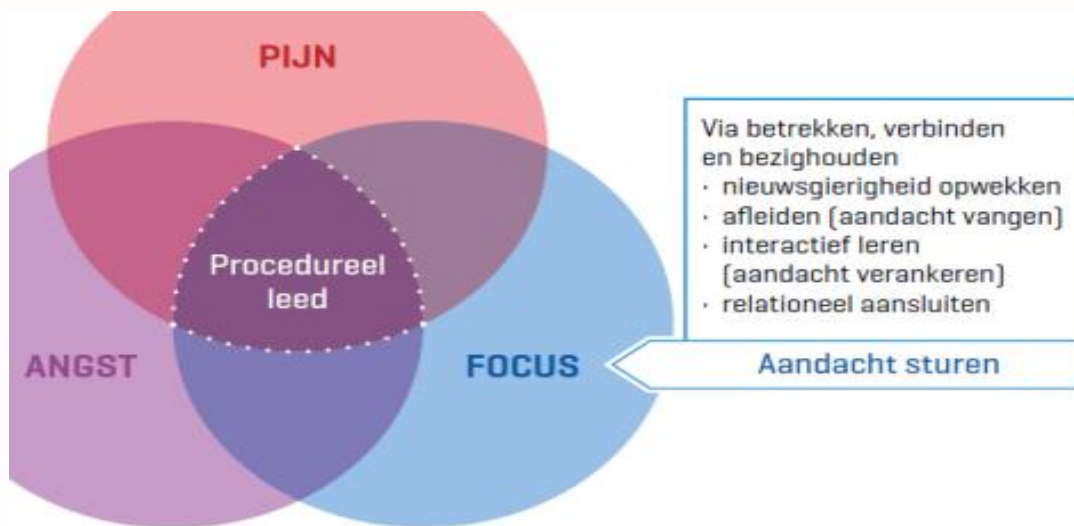

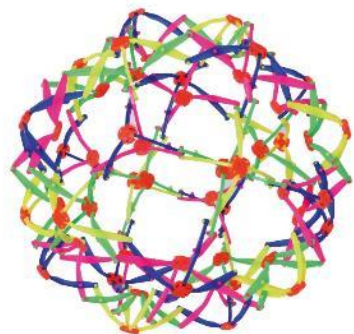
Huilen mag en is geen teken van falen
Huilen werkt zelfs stressverlagend

Focus

De kunst van afleiding

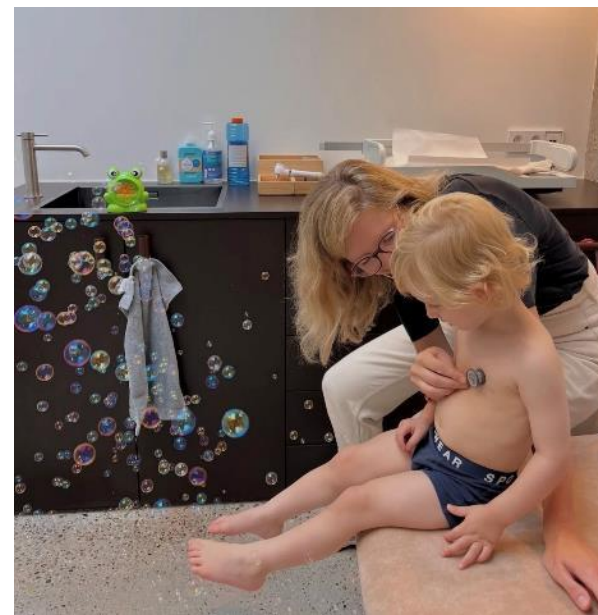

De kunst van afleiding

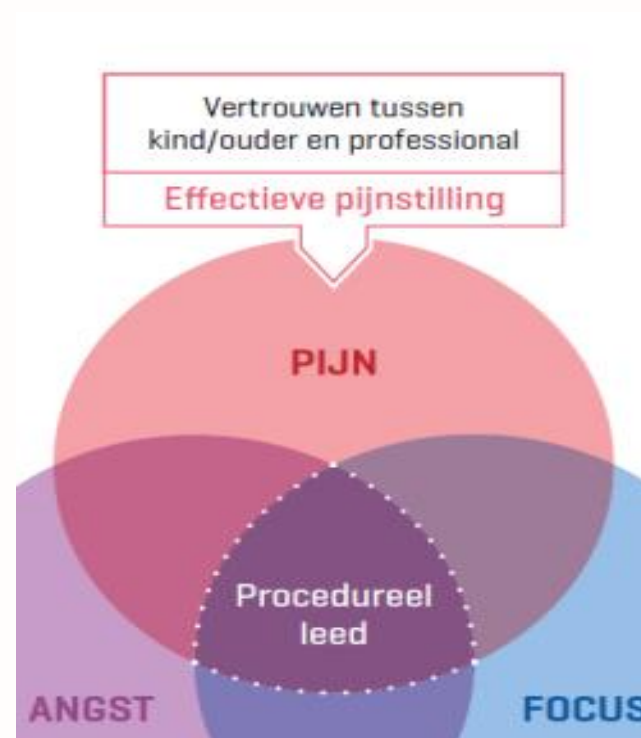

De kunst van afleiding

Pijn

Non-medicamenteuze pijnstilling

- ❖ Borstvoeding
- ❖ Sucrose (< 6 maanden) + fopspeentje
- ❖ Buzzy Bee
- ❖ Shotblocker

How Does Buzzy Work?

5000
Hospitals & Clinics Use
Buzzy

10x
Faster Than
Numbing Cream

80
Clinical
Studies

90%
Would Recommend
Buzzy

<https://www.puramedbuzzy.eu/>

Medicamenteuze pijnstilling

EMLA crème of pleister

- Indicatie: (elke) naaldgerelateerde procedure
- **Aandacht:**
 - Goed contact met huid bij pleister
 - Niet bij open wonden, cave eczeem (kortere inwerktijd)
 - Zo goed mogelijk op mogelijke aanprikplaats
 - Vasoconstrictie: witte verkleuring van de huid
 - ! Verwijderen pleister kan ook pijnlijk zijn (plastic folie)

VOORSCHRIFT

EMLA® Doseringen en Gebruik

Leeftijd	Dosis per Prikplaats		Maximale Totale Dosis*		Optimale Duur van Applicatie***
	Crème	Pleister	Crème	Pleister	
0-2 maand	1 gram	1 pleister	1 gram en 10 cm ²	1 pleister	1 uur
3-11 maand	1-2 gram	1 pleister	2 gram en 20 cm ²	2 pleisters	1 uur
1-5 jaar	2 gram	1 pleister	10 gram en 100 cm ²	10 pleisters	1-5 uur**
6-11 jaar	2-5 gram	1 pleister	20 gram en 200 cm ²	20 pleisters	1-5 uur**
≥ 12 jaar	2-5 gram	1 pleister	60 gram en 600 cm ²	60 pleisters	1-5 uur**

* Vaak wordt op meerdere plaatsen tegelijk EMLA® aangebracht om te anticiperen op meerdere prikpoingen

** Een langere inwerktijd leidt tot meer pijnstilling; Streef naar een inwerktijd van ≥ 1 uur.

*** Er zijn aanwijzingen dat bij een sterk gepigmenteerde, dikkere huid (vb. kinderen met een Afrikaanse achtergrond) EMLA® minimaal 120 minuten nodig heeft om effectief te zijn

Medicamenteuze pijnstilling

Rapydan pleister

- vanaf 3 jaar
- Niet op open wonden
- Oppervlakkige vasodilatatie (diepere infiltratie anestetica)
- Opwarming tot max 40°C
- 35 minuten inwerktijd
- ! Goed contact met de huid

VOORSCHRIFT

RAPYDAN® Doseringen en Gebruik

Leeftijd	Maximale Totale Dosis	Optimale Duur van Applicatie**
0-3 jaar	Niet geregistreerd	Niet geregistreerd
Kind	2 pleisters tegelijk of in 24 h tijd	Minimaal 35 min*
Volwassene	4 pleisters tegelijk of in 24 h tijd	Minimaal 30 min*

*Er bestaan aanwijzingen dat een langere inwerktijd nodig is om in 100% der gevallen voldoende pijnstillend effect te bekomen. De veiligheid en tolerantie van een inwerktijd > 35 minuten zijn evenwel niet goed onderzocht.

** Het is niet bekend of Rapydan bij bepaalde huidtypes (vb. dikkere, gepigmenteerde huid) een langere inwerktijd vraagt

HET PLAATSELIJK VERDOVEN VAN DE HUID OM PIJN TE VERLICHTEN

INDICATIES:

Lokale verdoving van de huid bij naaldgerelateerde ingrepen, zoals:

- Venapunctie
- Injecties
- Aanprikken Porth-A-Cath (PAC)
- Plaatsen infuus
- Lumbaal punctie (LP)
- Puncties (i.c.m. systemische analgesie)

EMLA® 5%

Vanaf 0 jaar (bij prematuren vanaf 37 weken p.c.)

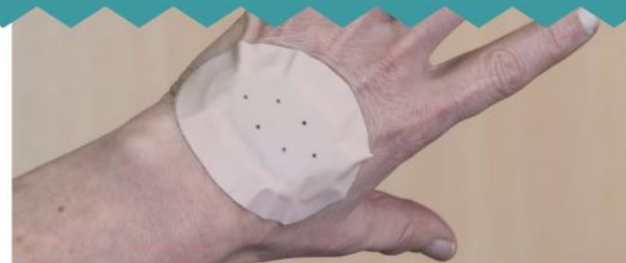
Minimaal 60 minuten voor de ingreep (90 min bij LP)

Maximaal 5 uur laten zitten
(maximaal 1 uur bij kinderen jonger dan 1 jaar)

Werkt na verwijderen nog 2 uur door

RAPYDAN®

Vanaf de leeftijd van 3 jaar

Minimaal 30 minuten voor de ingreep

Maximaal 2 uur laten zitten

Werkt na verwijderen nog 3 uur door

Positief eindigen

Positieve bekrachtiging *'je hebt dat super gedaan!', 'high five'*

'Debriefing' *'Hoe was het voor jou?'*

Emoties mogen er zijn

Grote invloed op de algemene pijnherinnering op lange termijn

Versterkt **zelfvertrouwen**

Wie lachend buitengaat, komt lachend terug binnen...

Als het toch niet lukt... wat is er nog mogelijk?

Als het toch niet lukt...

waar en hoe doorverwijzen?

- Elke ZAS campus
- via elke kinderarts
 - raadpleging ter kennismaking
 - inplannen op consultatie of dagziekenhuis in overleg met PROSA team

ZAS Campus	Contactpersoon	Emailadres
Augustinus	Dr Els Verlinden	Els.verlinden@zas.be
Palfijn	Dr Axelle Vuylsteke	Axelle.vuylsteke@zas.be
Paola	Dr Susanne van Steijn	Susanne.vansteijn@zas.be
	Pijnverpleegkundige Muriel Devel	Muriel.devel@zas.be
Vincentius	Dr Alexandra Delmotte	Alexandra.delmotte@zas.be
	Dr Marijke Ysebaert	Marijke.ysebaert@zas.be
	PROSA coördinator Inge De Paepe	Inge.depaepe@zas.be

Besluit

Streven naar comfortzorg vraagt een **multimodale aanpak**

Pijn en angst vermijden is **even belangrijk** als de medische handeling zelf

Combinatie van lokale pijnstilling met positief taalgebruik en non-medicamenteuze, procesgerichte strategieën is de **sleutel tot succes**

Bevestig via de **QR-code**
je deelname

Of klik op de link in de chat rechtsboven.

Practopics

Praktische topics voor de huisarts

